

ฟักทองสายพันธุ์ศรีสะเกษ ๑
(*Cucurbita moschata* ‘Sisaket 1’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล   กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่   เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์   025790583

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ฟักทองสายพันธุ์ศรีสะเกษ ๑ (Sisaket 1’) เกิดจากการรวบรวมพันธุ์ฟักทองจากแหล่งต่าง ๆ ในระหว่างปี พ.ศ. 2542 - 2543 นำมาคัดเลือกต้นที่ให้ผลผลิตสูง คัดเลือกได้ 10 สายพันธุ์ ปี พ.ศ. 2554 - 2555 นำเมล็ดพันธุ์จากสายพันธุ์ที่ผ่านการคัดเลือกจำนวน 100 เมล็ดต่อสายพันธุ์ มารวมกัน (Bulk seed) เพื่อรวบรวมลักษณะทางการเกษตรที่ดีไว้ด้วยกัน หลังจากนั้นนำมาปลูกในแปลงเดียวกันปล่อยให้ผสมกันอย่างอิสระในครั้งแรก (S_0) คัดเลือกต้นฟักทองที่มีลักษณะดี เก็บเมล็ดพันธุ์จากต้นที่ผ่านการคัดเลือก นำมาปลูกในรุ่นต่อไป ทำการปลูกฟักทองคลุมดอกตัวเมียและตัวผู้ ทำการผสมตัวเองภายในต้นเดียวกัน ทำการคัดเลือกตามเกณฑ์มาตรฐานการคัดเลือกที่ตั้งไว้ ดังนี้ ผลมีขนาดกลาง 1.5-3.5 กิโลกรัม ผลผลิตสูง ความหนาเนื้อไม่น้อยกว่า 2.5 เซนติเมตร จนกระทั่งถึงรุ่นที่ 7 (S_7) ในปี พ.ศ. 2560 เนื่องจากฟักทองเป็นพืชตระกูลแตง ถึงแม้จะเป็นพืชผสมข้ามแต่ไม่มี inbreeding depression จนกระทั่งถึงรุ่นที่ 7 (S_7) ในปี พ.ศ. 2560 ได้สายพันธุ์ฟักทองที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก จำนวน 3 สายพันธุ์ ได้แก่ PSK 8 PSK 17 และ PSK 18 ในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ทำการเปรียบเทียบสายพันธุ์ฟักทองที่ผ่านการคัดเลือกกับพันธุ์การค้าเพื่อประเมินศักยภาพ โดยวางแผนการทดลองแบบสุ่มในบล็อกสมบูรณ์ (Randomized Completely Block Design; RCB) จำนวน 3 ซ้ำ 7 กรรมวิธี ซึ่งฟักทองสายพันธุ์ Sisaket 1’ ให้ผลผลิตในฤดูหนาวอยู่ระหว่าง 1.5-2.2 ตันต่อไร่ และขนาดผลอยู่ระหว่าง 1.5-3.2 กิโลกรัมต่อผล ส่วนฤดูฝนให้ผลผลิตอยู่ระหว่าง 1.0-1.3 ตันต่อไร่ และขนาดผลอยู่ระหว่าง 1.2-2.7 กิโลกรัมต่อผล

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2542-2543	รวบรวมพันธุ์ฟักทองจากแหล่งต่าง ๆ คัดเลือกได้จำนวน 10 สายพันธุ์	ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ
2554-2555	นำเมล็ดจากสายพันธุ์ที่ผ่านการคัดเลือก มารวมกัน (Bulk seed) จำนวน 100 เมล็ด นำมาปลูกจำนวน 100 ต้น ผสมอย่างอิสระ (S_0) คัดเลือกได้ 11 สายพันธุ์	
	S_0	
	ปลูกฟักทอง 11 สายพันธุ์ 110 ต้น คัดเลือกได้ 11 สายพันธุ์	
	⊗	

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
	<p style="text-align: center;">S_1</p> <p style="text-align: center;">ปลูกฟักทอง 11 สายพันธุ์ 110 ต้น คัดเลือกได้ 9 สายพันธุ์</p> <p style="text-align: center;">↓ ⊗</p>	
	<p style="text-align: center;">S_2</p> <p style="text-align: center;">ปลูกฟักทอง 9 สายพันธุ์ 108 ต้น คัดเลือกได้ 9 สายพันธุ์</p> <p style="text-align: center;">↓ ⊗</p>	
	<p style="text-align: center;">S_3</p> <p style="text-align: center;">ปลูกฟักทอง 9 สายพันธุ์ 108 ต้น คัดเลือกได้ 9 สายพันธุ์</p> <p style="text-align: center;">↓ ⊗</p>	
2556-2560	<p style="text-align: center;">S_4</p> <p style="text-align: center;">ปลูกฟักทอง 9 สายพันธุ์ 108 ต้น คัดเลือกได้ 7 สายพันธุ์</p> <p style="text-align: center;">↓ ⊗</p>	
	<p style="text-align: center;">S_5</p> <p style="text-align: center;">ปลูกฟักทอง 7 สายพันธุ์ 112 ต้น คัดเลือกได้ 7 สายพันธุ์</p> <p style="text-align: center;">↓ ⊗</p>	
	<p style="text-align: center;">S_6</p> <p style="text-align: center;">ปลูกฟักทอง 7 สายพันธุ์ 112 ต้น คัดเลือกได้ 7 สายพันธุ์</p> <p style="text-align: center;">↓ ⊗</p>	
	<p style="text-align: center;">S_7</p> <p style="text-align: center;">ปลูกฟักทอง 7 สายพันธุ์ 112 ต้น คัดเลือกได้ 7 สายพันธุ์</p> <p style="text-align: center;">↓ ⊗</p>	
2561-2562	<p style="text-align: center;">เปรียบเทียบพันธุ์ฟักทอง</p> <p style="text-align: center;">วางแผนแบบ RCB 3 ซ้ำ 7 กรรมวิธี โดยมีพันธุ์เป็นกรรมวิธี</p> <p style="text-align: center;">ประกอบด้วย สายพันธุ์ที่ผ่านการคัดเลือกและพันธุ์การค้า</p> <p style="text-align: center;">(4 ฤดูปลูก : 2 ฤดูฝน และ 2 ฤดูหนาว)</p> <p style="text-align: center;">↓ ⊗</p>	
2565	<p style="text-align: center;">ฟักทองสายพันธุ์ Sisaket 1'</p>	
<p>หมายเหตุ : ⊗ หมายถึง การผสมตัวเอง (self-pollination)</p>		

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ฟักทองสายพันธุ์ศรีสะเกษ ๑ ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Cucurbita moschata</i> 'Sisaket 1' วงศ์ Cucurbitaceae ไม้ล้มลุก
ราก	ระบบรากแก้ว
ลำต้น	ลำต้นเป็นเถาเลื้อย ลักษณะเป็นเหลี่ยม มีขนปกคลุม
ใบ	ใบเดี่ยว ออกตามเถา โคนใบเว้ารูปหัวใจ ปลายใบมน ขอบใบหยัก เว้าเป็นแฉกตื้น ใบสีเขียวมีแต้มขาวคล้ายแป้ง มีขนปกคลุมทั้งสองด้าน
ดอก/ช่อดอก	ดอกแยกเพศร่วมต้น ดอกเดี่ยว ออกตามซอกใบ กลีบรองกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นรูประฆัง ปลายแยกกันเป็น 5 กลีบ สีเหลือง ดอกเพศเมียมีรังไข่ปรากฏชัดเจน ดอกเพศผู้มีก้านดอกยาว
ผล	ผลเดี่ยว รูปค่อนข้างแป้น ผิวผลเป็นตุ่มนูนขรุขระ เนื้อผลสีเหลือง
เมล็ด	เมล็ดแบน รูปร่างคล้ายรูปไข่ ขอบเมล็ดแข็งเป็นสัน สีขาว
ลักษณะอื่น ๆ	1. ผลขนาดกลาง 2. ผลผลิตในฤดูหนาวอยู่ระหว่าง 1.5-2.2 ตันต่อไร่ และขนาดผลอยู่ระหว่าง 1.5-3.2 กิโลกรัมต่อผล ส่วนในฤดูฝนผลผลิตอยู่ระหว่าง 1.0-1.3 ตันต่อไร่ และขนาดผลอยู่ระหว่าง 1.2-2.7 กิโลกรัมต่อผล

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของฟักทองสายพันธุ์ศรีสะเกษ ๑ (Sisaket 1)
ก ต้น ข ใบ และดอก ค ผล

ฟักทองสายพันธุ์ศรีสะเกษ ๑ (Sisaket 1)